

Туристически анализ 2021 година

За община Варна туризмът има структуроопределящо икономическо значение спрямо останалите сектори в местната икономика. Рекреационните характеристики на района, наличието на минерални извори, културно-историческите и археологическите паметници, мрежата от защитени територии, модерната материално-техническа база и добре развитата инфраструктура създават благоприятни предпоставки за развитието, както на морския, така и на много други видове туризъм през цялата година. Варна е много повече от дестинация за морски ваканционен туризъм. Градът и комплексите „Златни пясъци“ и „Св. св. Константин и Елена“ предлагат отлични възможности за целогодишен здравен и медицински туризъм, а конгресният туризъм разширява дейността на луксозните хотели и в крилата на сезона, като превръща Варна и курортите край нея в традиционни локации за международни конференции, конгреси и бизнес събития. Туристическата инфраструктура разполага с над 60 000 легла в над 300 хотела в града и близките курорти, като над 90 от тях са 4 и 5-звездни.

Така в началото на своя нов туристически век, Варна – лятната столица на България, тръгва по пътя на най-големият в страната център, който приема туристи през всички четири сезона. Това е и посоката на развитие, която следва Община Варна – съвременен подход в развитието на туристическата индустрия и активна маркетингова концепция, за да се наложи градът като престижна европейска дестинация за целогодишен туризъм. През 2021г. се навършиха 100 години от официалното обявяване на Варна за морски курортен град. Във връзка с това забележително за развитието на туризма събитие не само на местно ниво, но и с огромно общонационално значение, беше разработена цялостна програма с мероприятия, организирани от Община Варна по честването на годишнината през цялата календарна година. С помощта на всички институции и туристически организации, заедно, с общи усилия се популяризира този значим за историята на града ни и на страната ни юбилей. Всички събития - спортни, културни, образователни и други, които Община Варна организира и финансира през 2021г. се проведоха под знака на 100 годишния юбилей. „Варна-100 години курортен град“ беше и основен акцент във всички маркетингови активности на общинската администрация.

Разпространението на COVID-19 предизвика срив на туризма и в България през 2020г. По официални данни на НСИ посещенията с цел ваканция и бизнес от 7601637 през 2019г. спадат на 2096237 през 2020г. или намалението е с 73,43%. Реализираните нощувки от чуждестранни туристи намаляват от 17 479 846 през 2019г. на 4 609 175 през 2020г., което е спад с 73,63%. Всички водещи пазари бележат драстично свиване на пътуванията към България, като почти липсват посещения от руски и британски туристи. Дестинация Варна не прави изключение от общата картина на отрасъл „Туризм“.

Въпреки това Варна продължава да е един от най-големите туристически центрове в страната, посрещайки ежегодно стотици хиляди туристи.

2021 година беше изключително динамична от туристическа гледна точка и въпреки мрачните прогнози в началото на годината, основно заради продължаващата пандемия и опитите за възстановяване на основни конкурентни на България пазари, дестинация Варна регистрира един труден, но по-успешен туристически сезон спрямо предходната 2020 г.

Данни за туристически сезон 2021

Броят на пренощуващите лица за 2021 г. в категоризираните местата за настаняване на територията на община Варна, в т.ч. и прилежащите ѝ курортни комплекси е **695 835 души**, като по този показател се отчита **ръст от 57,54%** спрямо предходната 2020 г. Броят на пренощуващите българи е 279 942, а на пренощували чужденци- 415 894, като съотношението е 40,23% към 59,77% в полза на чуждестранните туристи.

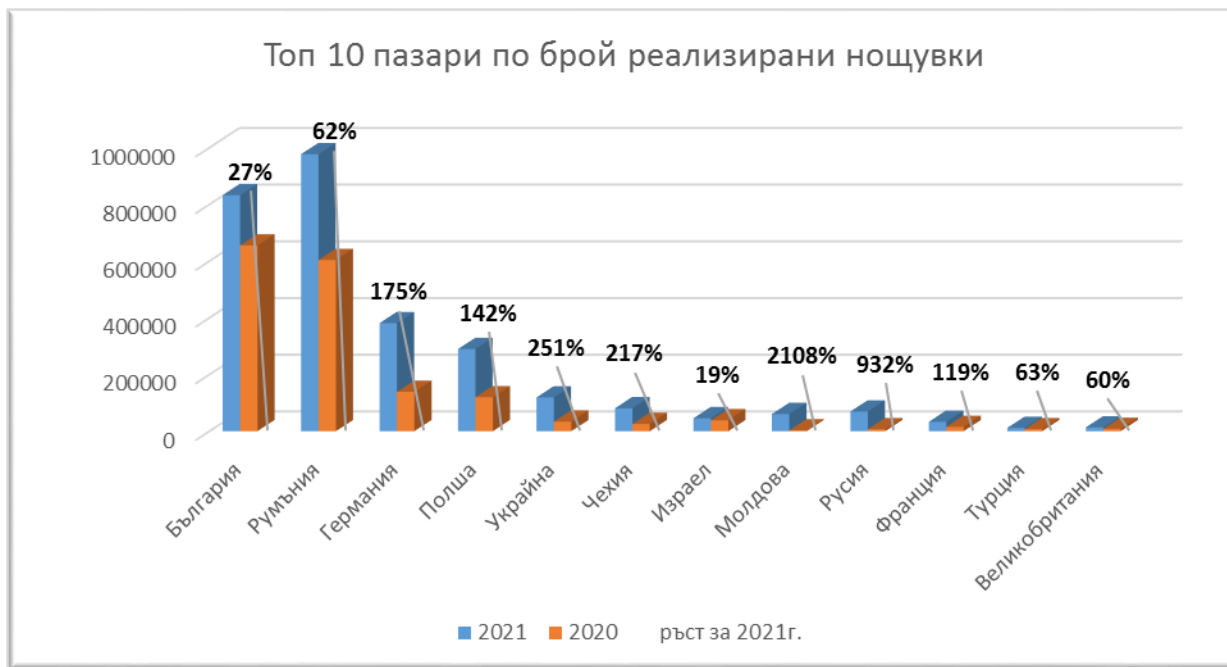
Реализираните нощувки през годината са **3 135 957**, като бележат **ръст от 82 %** спрямо 2020г. Българските граждани са осъществили 831 906 бр. нощувки, а ръстът е 27%, докато нощувките на чужденци са се увеличили над 2 пъти спрямо нивата от 2020г.

Реализирани нощувки по националност – топ 10

Общо за 2020г.	1720632
България	654863
Румъния	603779
Германия	138611
Полша	119734
Израел	38444
Украйна	33899
Чехия	25468
Франция	15100
Великобритания	8231
Турция	7232

Общо за 2021г.	3135957
Румъния	976842
България	831906
Германия	381005
Полша	289588
Украйна	118882
Чехия	80793
Русия	69261
Молдова	60541
Израел	45746
Франция	33105

В броя на реализираните нощувки на територията на община Варна по гражданство се забелязват известни разлики между 2021 и 2020 г. Първите четири пазара запазват своите позиции, но пазар №1 България губи близо 10%-ен дял, въпреки че в абсолютни стойности пренощуващите българи са с 56 200 души повече, което се дължи на облекчените мерки за пътуване и съживяването на входящия туризъм и увеличаване в пъти на туристопотока от основни емитивни пазари, както и от перспективни такива.

Топ 30 на туристическите пазари за дестинация Варна според пренощуващите лица:

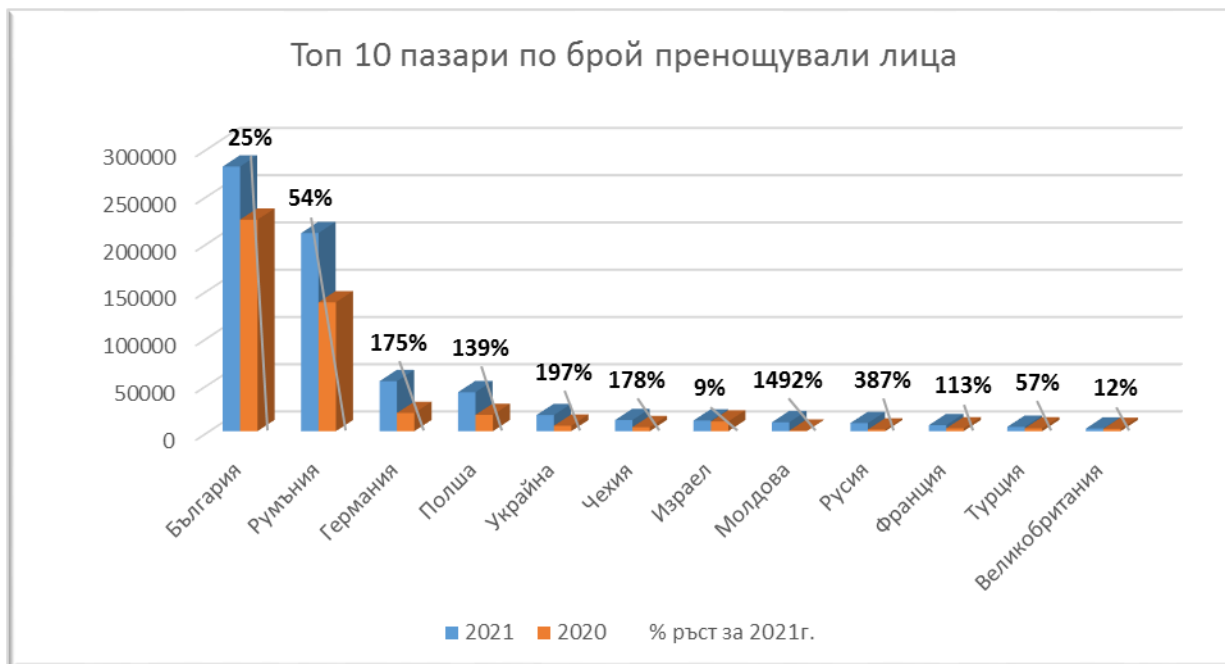
	Общо 2020г.	441687	Пазарен дял %
1	България	22374 2	50.6562 3
2	Румъния	13633 9	30.8677 9
3	Германия	19243	4.35670 5
4	Полша	17251	3.90570 7
5	Израел	10302	2.33242 1
6	Украйна	5740	1.29956 3
7	Чехия	4220	0.95542 8
8	Франция	3002	0.67966 7
9	Турция	2899	0.65634 7

	Общо 2021г.	695836	Пазарен дял %
1	България	27994 2	40.2310 3
2	Румъния	20963 0	30.1263 5
3	Германия	52903	7.60279 7
4	Полша	41227	5.92481 6
5	Украйна	17027	2.44698 5
6	Чехия	11720	1.68430 5
7	Израел	11229	1.61374 2
8	Молдова	9487	1.36339 6
9	Русия	8535	1.22658 2

10	Великобритани я	2479	0.561257
11	Русия	1752	0.396661
12	Италия	1336	0.302477
13	Унгария	1165	0.263761
14	Гърция	1077	0.243838
15	Белгия	1054	0.238631
16	Нидерландия	912	0.206481
17	Швейцария	851	0.19267
18	Сърбия	807	0.182709
19	Молдова	596	0.134937
20	Австрия	565	0.127919
21	САЩ	565	0.127919
22	Испания	541	0.122485
23	Литва	421	0.095316
24	Ирландия	266	0.060224
25	Люксембург	265	0.059997
26	Дания	238	0.053884
27	Кипър	197	0.044602
28	Словакия	189	0.04279
29	Португалия	183	0.041432
30	Швеция	173	0.039168

10	Франция	6394	0.918895
11	Турция	4562	0.655614
12	Белгия	4114	0.591231
13	Австрия	3707	0.53274
14	Литва	3480	0.500118
15	Великобритани я	2779	0.399376
16	Естония	2734	0.392909
17	Италия	2392	0.343759
18	Нидерландия	2269	0.326083
19	Унгария	1855	0.266586
20	САЩ	1752	0.251783
21	Гърция	1683	0.241867
22	Дания	1633	0.234682
23	Швейцария	1540	0.221317
24	Сърбия	1228	0.176478
25	Испания	1038	0.149173
26	Словакия	849	0.122012
27	Люксембург	654	0.093988
28	Латвия	621	0.089245
29	Швеция	588	0.084503
30	Португалия	508	0.073006

Тенденциите в изменението на туристическото търсене към дестинация Варна по национални емитивни пазари по показателя „брой пренощували лица“ за последните години очертават като основни пазари за дестинацията Румъния, Германия, Полша, Украйна, Чехия и Израел. Всички те отчитат следните ръстове в проценти за 2021г. спрямо 2020г. – Румъния- 54%; Германия- 175%; Полша- 139%; Украйна- 197%; Чехия-178%; Израел-9%. Вътрешният пазар България отчита ръст от 25%.

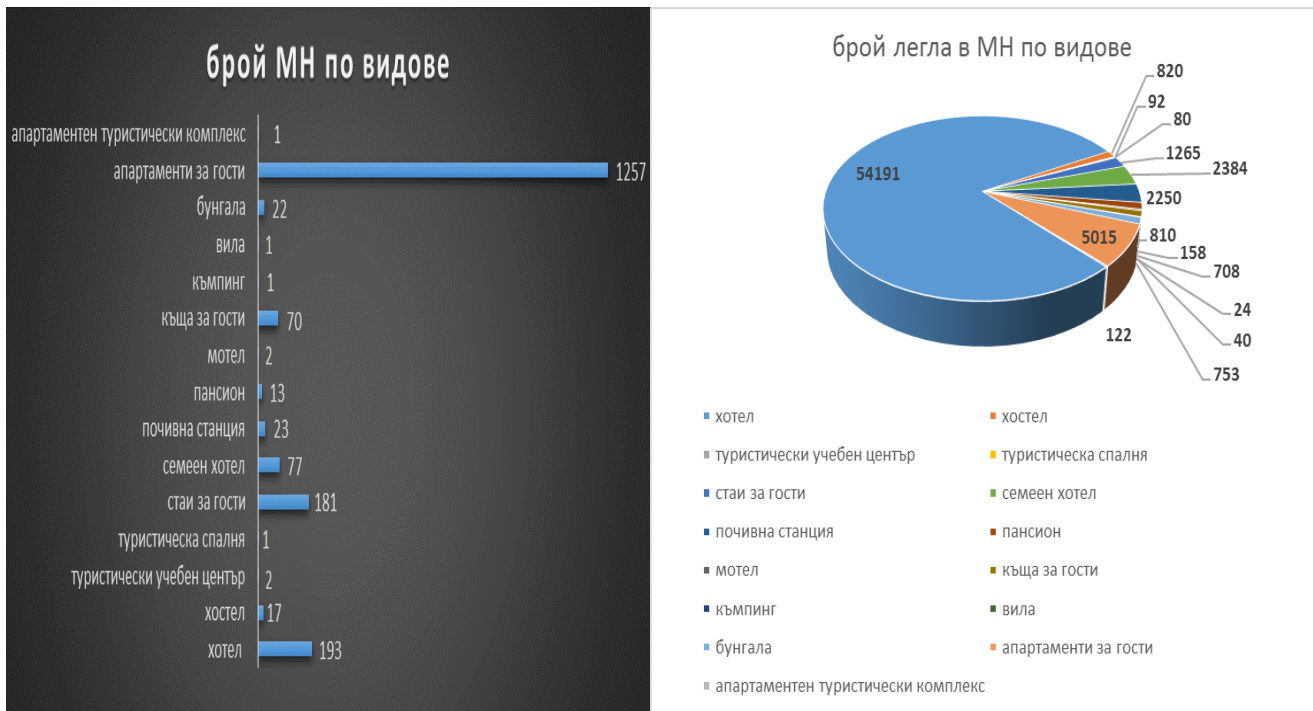
Средният престой на туристите в дестинация Варна е **4,5 дни**, но следва да се отчете и разликата между средния престой на българи и чужденци – 2,97 дни спрямо 5,5 дни за пристигащите от други държави. За сравнение през 2020г. средният престой е 3,89 дни, за българи -2,92, а за чужденци 4,89 дни.

Приходите от нощувки през 2021г. са 263 664 569 лв, с 88 097 640 лв повече от приходите през 2020г. **Ръстът на приходите от нощувки е 50,18%**. В същото време приходите от туристически данък бележат ръст от 83,62% за сметка на предходната година. Прави впечатление динамиката в ръстовете на взаимосвързаните показатели, която може да се дължи на повече реализирани нощувки на по-ниска цена; по-висока заетост във високо категорийните хотели, плащащи респективно по-висок данък.

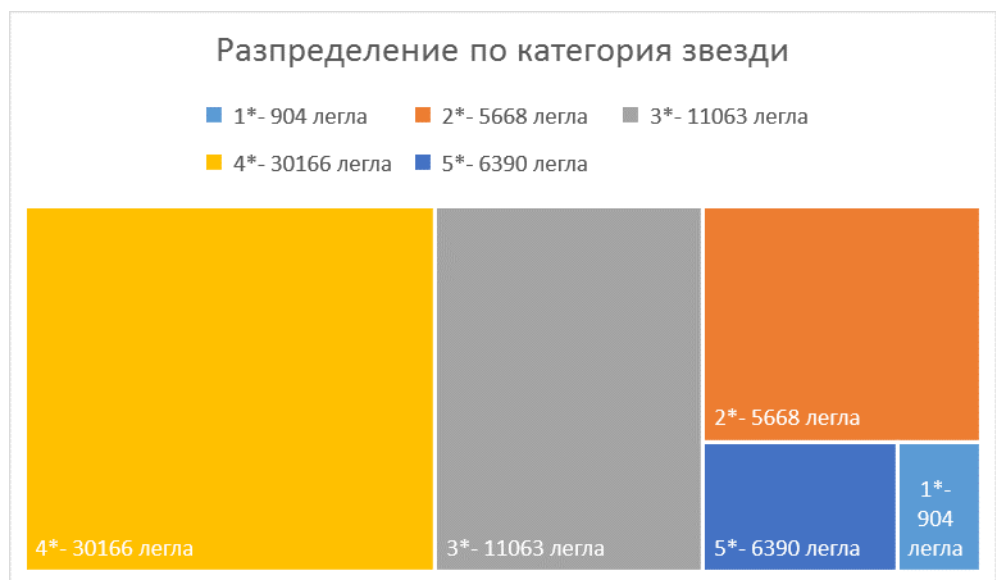
Запазва се тенденцията основен фактор за развитие на туристическата индустрия в община Варна да са **чуждестранните туристи**, които формират **59,8% от туристопотока** и **73,47% от нощувките** в местата за настаняване.

На **Летище Варна** също беше отчетен ръст в броя на обслужените пътници. През 2021г. бяха обслужени общо 1 003 792 пътници, което е **с 63% повече** в сравнение с 2020г., но все още далеч от рекордните нива за 2019 и 2018г. с над 2 млн. пътници. На първо място по брой са обслужените пътници от Германия - 318 хил. (+59%), следвани от България - 174 хил. (+43%), Полша - 85 хил. (+132%), Великобритания -81 хил.(-14%), Австрия - 69 хил. (+79%). По пазарен дял на Летище Варна Германия запазва водещата си позиция по брой на обслужените пътници с 31%, следвана от България - 17%, Полша и Великобритания с по 8%, Австрия с 7%.

През цялата 2021г. по данни от Единната система за туристическа информация на територията на община Варна са функционирали **1 860 места за настаняване с общ капацитет 68 712 бр. легла**, със следната структура по вид и леглови капацитет.

Видно е, че основен дял от капацитета на легловата база, над 78% е съсредоточен в хотелите, въпреки че апартаментите за гости са 67,6% от всички места за настаняване. Именно хотелите формират основна заетост, дял от приходите от нощувки и туристически данък. 50% от броя на категоризираните хотели са висококатегорийни, а 67,5% от легловата база е в 4 и 5- звездни хотели. Висококатегорийните хотели, които заемат най-голям относителен дял на база капацитет, са концентрирани в туристическите комплекси, като най-голям дял има к.к. „Златни пясъци“, следвани от к.к. „Св.Св.Константин и Елена“.

Община Варна разполага с многообразна по вид, капацитет и категория база за настаняване, за да удовлетвори различните предпочитания на клиентите и да е в състояние да реагира на изменящите се потребителски вкусове в условията на настоящата криза. Апартаментите за гости, регистрирани по Закона за туризма са все по-успешни конкуренти на по-големите леглови бази на хотелите при предлагането на качествена туристическа услуга и дори да изместят потребителското търсене, особено в условията на COVID криза, а големият брой апартаменти и стаи за гости са предпоставка за развитие и популяризиране на индивидуалните и airbnb пътувания.